

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-808

2.11.2020

Fremtind Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Førsterisiko eller fullverdiforsikring – endring av forsikringsavtale ved fornyelse – fal. § 3-3.

Sikrede har to garasjer på eiendommen sin, som ved nytegnning av forsikringsavtalen i 2003 var fullverdiforsikret sammen med sikredes enebolig. I 2013 endret selskapet vilkårene i forsikringsavtalen. Endringen innebar at tilleggsbygninger inntil kr 150 000, som tidligere hadde vært medforsikret i henhold til vilkårene, skulle forsikres som egne bygninger og spesifiseres i forsikringsbeviset. I forsikringsbeviset fremgikk endringen ved at tilleggsbygninger i den eksisterende avtalen ble oppført som egne bygninger, forsikret på førsterisiko og med forsikringssum inntil kr 150 000. Da sikredes ene garasje ble totalskadet i brann i 2019, mente selskapet at garasjen var forsikret på førsterisiko, med forsikringssum på kr 150 000. Sikrede mente derimot at garasjen fortsatt måtte være fullverdiforsikret. Tvisten gjelder om garasjen var forsikret på fullverdi eller på førsterisiko oppad begrenset til kr 150 000 og reiser spørsmål om selskapets informasjonsplikt ved fornyelse av avtalen, jf. forsikringsavtaleloven § 3-3 jf. § 2-1. Nemnda kom til at garasjen var forsikret på førsterisikovilkår, og at selskapet lovlig endret vilkårene ved fornyelsen av avtalen i 2013.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning etter brann i garasje og spørsmål om garasjen var forsikret på fullverdi eller på førsterisikovilkår, herunder om selskapets informasjonsplikt ved fornyelse av avtalen, jf. forsikringsavtaleloven § 3-3 jf. § 2-1.

Sikrede tegnet i 2003 forsikring for sin enebolig. Gårds- og bruksnummeret for eneboligen inkluderte to frittstående garasjer, én på 40 kvadratmeter (kvm) og én på 60 kvm. Sikrede rev i 2010 garasjen på 60 kvm og bygget en ny på 90 kvm og orienterte selskapet om dette per telefon. I forsikringsbeviset fra 2003 til 2013 var eneboligen med tilleggsbygninger fullverdiforsikret.

Ved hovedforfall i 2013 endret selskapet dekningsvilkårene for husforsikringen slik at det heretter kun var eneboligen som var forsikret på fullverdivilkår. Tilleggsbygninger ble heretter oppført med en separat dekning på førsterisikovilkår med fast forsikringssum på kr 150 000. Forsikringsavtalen gjeldende fra 21.9.13 s. 3–5 inneholder de nye vilkårene og en beskrivelse av hva som er nytt:

Viktig endring for tilleggsbygning Hus- og Fritidshusforsikring

Tidligere har tilleggsbygninger inntil 150 000 kroner vært medforsikret i henhold til vilkårene. Nå skal disse forsikres som egne bygninger, og spesifiseres i forsikringsbeviset. Dette vil gjøre det enklere å ha oversikt over hvilke tilleggsbygninger som er forsikret, og hvilke betingelser de er forsikret på. For å sikre at eventuelle tilleggsbygninger på eksisterende avtale fortsatt er omfattet har vi opprettet en bygning med forsikringssum inntil 150 000 kroner, se forsikringsbeviset. Dersom du ikke har behov for denne, eller ønsker å justere forsikringssum eller betingelser, snakk med forsikringskontakten din.

Den 1.1.19 brant garasjen på 90 kvm ned til grunnen og ble totalskadet. Bolighuset og den andre garasjen fikk også skader på grunn av den sterke varmen. Den 8.1.19 mottok sikrede følgende beskjed fra selskapet:

Garasjen er forsikret som en standard tilleggsbygning med førsterisiko, og forsikringssummen er satt til 150.000 kroner. (...) Du som kunde har selv et ansvar om å sette deg inn i avtalen din. Denne forsikringen har påløpt i flere år med samme dekning. Vi må derfor forholde oss til den dekningen som ligger inne nå. (...)

Sikrede mener garasjene har vært fullverdiforsikret helt frem til skadetilfellet i januar 2019. Selskapet fastholder at tilleggsbygningene, altså garasjene, kun var forsikret på førsterisiko da brannen inntraff.

Sikrede krever dekning for garasjen på fullverdivilkår og anfører at garasjene har vært forsikret med fullverdiforsikring fra tegning i 2003 og frem til skadetilfellet i 2019. Sikrede viser til forsikringsbeviset av 23.9.03, hvor det fremgår at fullverdiforsikringen gjelder "bygning som nevnt i forsikringsbeviset". I forsikringsbeviset er hustypen spesifisert som "Enebolig m/ eventuell tilleggsbygning", og tilleggsbygninger er spesifisert som "frittstående garasje 60 kvm" og "frittstående garasje 40 kvm". Sikrede viser til at den samme dekningen også fremgår av forsikringsavtalen datert 19.6.11.

Sikrede mener endringen av forsikringsvilkårene i 2013 ikke omfattet sikredes tilleggsbygninger, altså garasjene, fordi det også før 2013 var et skille i forsikringsavtalen mellom tilleggsbygninger som var fullverdiforsikret og tilleggsbygninger som var forsikret på førsterisiko. Sikrede anfører at endringen i 2013 kun gjaldt tilleggsbygninger som i utgangspunktet var forsikret på førsterisiko inntil kr 150 000, og ikke hans garasjer som før endringen var fullverdiforsikret. Dette støttes av redigeringen av forsikringsbeviset etter endringen i 2013. Det er ikke spesifisert hvilke tilleggsbygninger som skal være forsikret på førsterisiko, og det er angitt et areal på 0 kvm for tilleggsbygningene. Bolighuset er derimot angitt med samme areal som tidligere og tilsier at bolighuset inkluderer garasjene. At ordlyden i forsikringsbeviset er delt opp i "enebolig" og "tilleggsbygninger", kan da ikke være avgjørende for hvordan dekningen skal forstås. En slik flytting av garasjene til tilleggsbygninger ville være det samme som nedgradering av forsikringsdekningen.

Sikrede anfører at intensjonen ved avtaleinngåelsen var at både bolighus og garasjene skulle fullverdiforsikres. Han har ikke foretatt endringer for å nedgradere forsikringen på garasjene. Uklarheten i forsikringsavtalen oppstod da selskapet endret interne systemer og forsikringsavtalens oppsett, og det vil være urimelig om forsikringstaker pålegges ansvaret for å passe på at selskapet ikke nedgraderer forsikringer på egenhånd. Endringen i 2013 er i strid med fal. § 3-3 andre ledd fordi endringen er så omfattende at det er snakk om å innføre et nytt forsikringsprodukt som sikrede uttrykkelig måtte ha godtatt.

Dersom nemnda skulle komme til at endringen fra fullverdi til førsterisiko i 2013 omfatter garasjene til sikrede, anfører sikrede at endringen er ugyldig, jf. avtaleloven § 36.

Selskapet avviser ansvar og anfører at garasjene etter en endring i vilkårene i 2013 kun har vært forsikret på førsterisiko. Selv om garasjene i forsikringsavtalen av 2003 var omfattet av fullverdidekningen, ble eneboligen og tilleggsbygningene fra 2013 oppført hver for seg i forsikringsbeviset. Selskapet viser til at endringen fremgikk av forsikringsavtalens pkt. 2 *Hva er nytt*, som beskrev at tilleggsbygninger nå skulle forsikres som egne bygninger, og at forsikringstaker ble oppfordret til å ta kontakt dersom det ikke var behov for dekningen eller ved ønske om å justere forsikringssum eller betingelser.

Selskapet anfører videre at det har sendt ut fornyelser av forsikringsavtalen hvert år siden endringen trådte i kraft, og at forsikringsdekningen er uendret siden 2013 fordi sikrede ikke har kommet med innsigelser til avtalen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for brannskade på garasje på fullverdivilkår.

Sikredes garasje ble totalskadet ved brann 1.1.19. På dette tidspunkt gjaldt forsikringsavtalen for perioden 21.9.18–21.9.19. I forsikringsbeviset for denne avtalen heter det under *Hva som er forsikret* at "Enebolig" på det aktuelle gårds- og bruksnummeret er fullverdiforsikret. Rett under fremgår det at "Tilleggsbygninger" er forsikret på førsterisiko, med forsikringssum kr 150 000. Forsikringsbeviset sonderer derfor mellom eneboligen, som er fullverdiforsikret, og "Tilleggsbygninger", som er forsikret på førsterisiko. Begrepet "Enebolig" omfatter ikke en frittstående garasje, og denne må da være dekket som tilleggsbygning.

Sikrede viser til avtaleinngåelsen i 2003, hvor forsikringsbeviset viser at samtlige bygninger var forsikret på fullverdivilkår. De fremlagte forsikringsavtalene viser at selskapet endret dekningen for tilleggsbygninger i 2013. Sikrede viser til at angivelsen av bruttoarealet for eneboligen ikke ble endret i avtalen fra 21.9.13, at det ikke var spesifisert hvilke bygninger som var forsikret på førsterisiko, samt at forsikringssummen fortsatt var høy. Dette tilsier at garasjene fortsatt var omfattet av fullverdidekningen til eneboligen. Selskapet har ikke kommentert anførselen om arealet, og det er uklart for nemnda om arealbeskrivelsen gjelder for eneboligen slik at det aldri har vært noen arealangivelse for garasjene. Det er derfor uklart hvor forvirrende dette er, men formuleringen "Enebolig" kan vanskelig bety enebolig med tillegg av frittstående garasje, jf. for så vidt FinKN-2015-027. Forsikringsbeviset må derfor tolkes slik at garasjen er forsikret som tilleggsbygning på førsterisikovilkår. Sikrede har fått oversendt forsikringsbeviset i mange år etter endringen og måtte si ifra om han var i tvil om dekningen for garasjen tilfredsstilte hans dekningsbehov, jf. f.eks. FinKN-2011-120 og FinKN-2015-027.

Sikrede anfører at de aldri har foretatt endring til førsterisikovilkår og anfører at selskapet ikke kan foreta en slik endring på eget initiativ.

Ifølge fal. § 3-3 andre ledd kan selskapet endre forsikringsavtalen i forbindelse med fornyelse. Forutsetningen for at selskapet kan påberope seg en slik endring, er at det sammen med premievarselet for den nye forsikringsperioden skal "gi forsikringstakeren de nye vilkårene med en redegjørelse for den endringer som er gjort", jf. fal. § 3-3 andre ledd. Dersom selskapet ikke har redegjort for endringen, er det vilkårene som gjaldt før endringen som må legges til grunn.

Nemnda forstår saken slik at endringen i dekningen for tilleggsbygninger ble foretatt med virkning fra og med 21.8.13, og ble inntatt i forsikringsavtalen for perioden 21.9.13–21.9.14. Avtalen s. 3 sier at det er "Enebolig" som er fullverdiforsikret. I forsikringsavtalene før 2013 var det "Enebolig m/ eventuell tilleggsbygning" som var fullverdiforsikret. "Tilleggsbygninger" ble fra og med 2013 skilt ut fra fullverdidekningen og oppført som et separat forsikringsobjekt på førsterisiko. Det fremgår her klart at dekningen for bygninger ble omorganisert når det gjelder dekningsomfanget for de forskjellige bygningene.

Endringen er omtalt på s. 5 i avtalen, under 2. *Hva er nytt:*

Viktig endring for tilleggsbygning Hus- og Fritidshusforsikring

Tidligere har tilleggsbygninger inntil 150 000 kroner vært medforsikret i henhold til vilkårene. Nå skal disse forsikres som egne bygninger, og spesifiseres i forsikringsbeviset. Dette vil gjøre det enklere å ha oversikt over hvilke tilleggsbygninger som er forsikret, og hvilke betingelser de er forsikret på. For å sikre at eventuelle tilleggsbygninger på eksisterende avtale fortsatt er omfattet har vi opprettet en bygning med forsikringssum inntil 150 000 kroner, se forsikringsbeviset. Dersom du ikke har behov for denne, eller ønsker å justere forsikringssum eller betingelser, snakk med forsikringskontakten din.

Det fremgår her at tilleggsbygninger som tidligere var medforsikret i henhold til vilkårene, nå skal forsikres som egne bygninger. Endringen i oppsettet av forsikringsbeviset, sammen med

beskrivelsen av vilkårsendringen i et eget avsnitt, viser at det var foretatt en endring i vilkårene for tilleggsbygninger, og at endringen innebar at tilleggsbygninger ble tatt ut av fullverdidekningen.

Nemnda mener etter dette at selskapet lovlig endret vilkårene ved fornyelsen av avtalen i 2013, jf. fal. § 3-3 andre ledd. Det innebærer at sikredes garasjer har vært forsikret på førsterisiko siden 21.9.13.

Sikrede anfører at endringen er i strid med avtl. § 36. Dette kan ikke føre frem. Det er redegjort klart for endringen og sikrede har hatt tilgang til informasjon om dekningen i mange år. Det er heller ikke uvanlig å forsikre tilleggsbygninger på første risiko.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).